

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1133/2022
26.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Мирјане Андријашевић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „ЕПС”, Огранак РБ „Колубара”, Лазаревац, чији је пуномоћник Александар Будаљић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2783/21 од 08.10.2021. године, у седници већа одржаној 26.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2783/21 од 08.10.2021. године.

ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ: пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2783/21 од 08.10.2021. године и пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 109/20 од 15.06.2021. године, тако што се **ОДБИЈАЈУ** као неосновани, тужбени захтеви тужилаца и то:

тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због мање исплаћене зараде исплати за период од 01.07.2012. године закључно са 31.12.2012. године и за период од 01.01.2014. године закључно са 01.02.2015. године појединачно одређене месечне износе са припадајућом каматом и да на те износе уплати на име тужиоца доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање код РФ ПИО;

тужбени захтев тужиоца ББ из ... којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због мање исплаћене зараде за период од 01.07.2012. године закључно са 31.12.2012. године и за период од 01.01.2014. године закључно са 05.05.2015. године исплати појединачно одређене месечне износе са припадајућом каматом и да на те износе уплати на име тужиоца доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање код РФ ПИО; и

тужбени захтев тужиоца ВВ из ..., којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због мање исплаћене зараде за период од 01.07.2012. године закључно са 31.12.2012. године и за период од 01.01.2014. године закључно са 05.05.2015. године исплати појединачно одређене месечне износе са припадајућом каматом и да на те износе уплати на име тужиоца доприносе за обавезно пензијско и

инвалидско осигурање код РФ ПИО и **ОДБИЈА** захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом накнаде трошкове целог поступка од 119.847,91 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 109/20 од 15.06.2021. године, ставом првим, другим, трећим и четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име накнаде штете због мање исплаћене зараде, за период од јула 2012. године закључно са децембром 2012. године и за период од јануара 2014. године закључно са јануаром 2015. године, исплати појединачне месечне износе, са припадајућом каматом и да на досуђене износе у корист тужилаца уплати РФ ПИО доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка од 283.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2783/21 од 08.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог на основу члана 404. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11...18/20) сматрајући да постоји потреба за уједначавањем судске праксе у погледу права запослених код туженог на исплату једнаке зараде, након статусних промена, па је одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку и оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у радном односу до 31.12.2013. године код привредног друштва „Колубара Метал“ д.о.о. када је ово привредно друштво статусном променом припојено привредном друштву РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац. Тужени је правни следбеник друштва стицаоца РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац. Одредбом члана 11. уговора о припајању одређено је да је друштво стицалац као послодавац следбеник дужно да на запослене друштва преносиоца примењује општи акт друштва преносиоца - послодавца претходника најмање годину дана од дана извршене статусне промене - промене послодавца у складу са чланом 150. Закона о раду. Током 2012. године претходни послодавац „Колубара Метал“, а у периоду од јануара 2014. године до фебруара 2015. године послодавац следбеник је на основу споразума закљученим са синдикатом утврђивао посебну цену радног сата за запослене у огранак „Колубара Метал“ у нижој вредности

од вредности цене рада одређене за остале запослене. Код послодавца следбеника закључен је нов колективни уговор у фебруару 2015. године. Досуђени износи представљају разлику између зараде обрачунате на основу мање вредности радног часа за запослене у ПД „Колубара Метал“ током 2012. године, односно у огранку „Колубара Метал“ за период од јануара 2014. до јануара 2015. године у односу на зараду обрачунату по вредности радног часа одређено за остале запослене код послодавца следбеника ПД РБ „Колубара “ чију је висину првостепени суд утврдио на основу резултата вештачења обављеног од стране вештака економско-финансијске струке на чију рачунску тачност није било примедби.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су обавезали туженог да тужиоцима исплати на име накнаде штете због мање исплаћене зараде утврђене новчане износе, уз закључак да тужиоци имају право на исплату разлике зараде, јер је вредност радног часа морала бити утврђивана запосленима у висини вредности радног часа за најједноставнији рад који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара “ д.о.о. само у 2012. години као години у којој је закључен колективни уговор будући да на то упућује исказ за „текућу годину“. Вредност радног часа за наредне године уговорне стране самостално утврђују споразумом а до његовог закључења примењује се вредност радног часа утврђена за месец децембар календарске године која јој је претходила, како то произлази из става 2. назначене норме и може се споразумно применити у случају битних промена на околности. Због тога, по становишту нижестепених судова запосленима у „Колубара Метал“ д.о.о. током 2012. године није могла бити исплаћивана зарада по цени радног часа мањој од цене радног часа оснивача ПД РБ „Колубара “ д.о.о. због чега тужиоцима за утужени период 2012. године припада разлика за 2012. годину. Након извршене статусне промене, почев од 01.01.2014. године, тужени није могао да са овлашћеним синдикатом закључи споразуме о вредности радног часа за запослене у Огранку „Колубара метал“ који су у мањој вредности од вредности радног часа одређеног за запослене у осталим организационим јединицама. Послодавац следбеник је, у року из члана 150. Закона о раду, имао могућност да измени опште акте и колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места, те на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након утуженог периода. Без оправданог разлога запослени из припојеног привредног друштва стављени су у неравноправан положај у односу на друге запослене код послодавца, чиме је, супротно правилима из чл. 18, 19. и 20. Закона о раду, извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде према вредности радног часа одређеног за друге запослене.

По оцени Врховног касационог суда овакво становиште нижестепених судова заснива се на погрешној примени материјалног права.

Према одредби члана 150. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 ... 75/14), послодавац следбеник дужан је да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: 1) истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника; 2) код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор.

Одредбом члана 33. став 1. Колективног уговора ДП „Колубара Метал“ предвиђено је да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад, који се примењује код оснивача

ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а евентуалну већу вредност, уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити. Према ставу 3. истог члана, ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити.

У конкретном случају, након извршене статусне промене припајања ПД „Колубара Метал“ д.о.о. туженом ПД РБ „Колубара“ д.о.о, послодавац следбеник је сходно одредби члана 11. Уговора о припајању, на запослене припојеног предузећа примењивао опште акте „Колубаре Метал“ д.о.о. још годину дана, у периоду од 01.01.2014. до 01.02.2015. године, у складу са чланом 150. Закона о раду. Одредбом члана 33. став 3. Колективног уговора „Колубара Метал“, који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује у наведеном периоду био је уређен начин одређивања вредности радног часа запослених у случају промењених околности. Вредност радног часа запослених у Огранку „Колубара Метал“ је утврђивана за сваки појединачни месец у спорном периоду на основу сагласних изјава представника запослених у синдикату и директора туженог послодавца следбеника, а овако закључене споразуме нико није оспоравао у одговарајућем поступку па они производе правно дејство.

Тужени као послодавац следбеник је у складу са чланом 150. Закона о раду био дужан да најмање годину дана након припајања примењује колективни уговор послодавца претходника – што значи и одредбу члана 33. став 3. тог општег акта, осим ако пре истека тог рока код послодавца следбеника није закључен нови колективни уговор. Обавезна примена општег акта послодавца претходника од стране послодавца следбеника у периоду од најмање годину дана може довести до тога да запослени код послодавца претходника у том периоду остварују мању или већу зараду од запослених код послодавца следбеника. У овом случају до тога није дошло зато што су запослени у Огранку „Колубара Метал“ на основу свог општег акта имали већи коефицијент за обрачун зарада од запослених у РБ „Колубара“, па су кроз споразумно утврђено мању вредност радног часа њихове зараде у 2014. години били фактички изједначени са зарадама запослених у осталим организационим јединицама туженог. Коефицијенти и вредност радног часа свих запослених код туженог који обављају исте послове нормативно су изједначени у јануару 2015. године изменама одлука о коефицијентима, односно у фебруару месецу исте године ступањем на снагу Посебног колективног уговора ЈП „Електропривреда Србије“.

Неприхватљиво је становиште нижестепених судова да су запослени из припојеног друштва стављани у неравноправан положај у односу на друге запослене код туженог, те да је тиме, супротно правилима из чл. 18, 19. и 20. Закона о раду, извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде. За постојање дискриминације у смислу наведених одредаба Закона о раду неопходно је да се запослени стави у неповољнији положај у односу на друга запослена лица у истој или сличној ситуацији с обзиром на неко лично својство. Тужиоци и други запослени у припојеном привредном друштву нису били стављени у неповољнији положај у погледу права на зараду, нити се запослење у Огранку „Колубара Метал“ може сматрати личним својством.

Имајући у виду све наведено погрешно су нижестепени судови применили материјално право када су утврдили тужиоцима право на накнаду штете због мање

исплаћене зараде за период од априла 2012. године до децембра 2012. године и за период од јануара 2014. закључно са јануаром 2015. године.

Сагласно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му, применом члана 153. и 154. ЗПП, припадају и опредељени трошкови целог поступка, који су му досуђени у висини од 18.000,00 динара за састав ревизије од стране пуномоћника из реда адвоката, према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања те парничне радње („Службени гласник РС“ број 72/2021 од 14.04.2021. године), као и трошкови судских такси на одговор на тужбу од 9.258,90 динара, на ревизију 37.035,60 динара и одлуку по ревизији од 55.553,41 динара, према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ бр. 28/94, 53/95...95/18).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић